

FINANSIJSKI MENADŽMENT

Predavanja

Dr Saša Popovic

J.Rodic, "Poslovne finansije"
(str.159-166)

KREDITIRANJE

Vrste kredita:

- **Prema roku raspoloživosti sredstava**
 - Kratkoročni (do 1 godinu;sezonske zalihe i druga kratkoroc. vezana obr. sredstva)
 - Srednjoročni (1 - 5 godina; osn. sredstva, dugoročni plasmani i trajna obr. sredstva)
 - Dugoročni (preko 5 godina; osn. sredstva, dugoročni plasmani i trajna obr. sredstva)
- **Prema pokricu (obezbjeđenju)**
 - Nepokriveni (na osnovu kreditne sposobnosti dužnika i njegovog ugleda)
 - Pokriveni (zaloga, garancija treceg lica, fiducija, hipoteka)
- **Prema prirodi kreditnih sredstava**
 - Robni (robni: roba-roba; komercijalni: roba-novac)
 - Finansijski (novac-novac)
- **Prema namjeni:**
 - Proizvodacki (finansiranje proizvodnje i prometa roba i usluga)
 - Potrosacki (finansiranje potrosnje)
- **Prema namjeni:**
 - Investicioni (finansiranje dugorocno vezanih sredstava)
 - Krediti za obrtna sredstva (finansiranje obr. sredstava, izuzev trajnih obr. sredstava)
- **Prema izvoru kredita**
 - Domaci (kreditor je domaci)
 - Inostrani (kreditor je inostrani)

KREDITIRANJE - nastavak

Razlikovati kreditnu sposobnost dužnika od nacina obezbjeđenja kredita!
Razlikovati tekuci i žiro-racun!

Oblici kredita:

- **Kontokorentni kredit** (kratkoročni kredit, uslov: firma mora biti deponent banke, utvrđuje se dugovni saldo tekuceg racuna, utvrđuje se rok za pokrivenje minusa, utvrđuje se aktivna i pasivna kamata)
- **Kreditna linija** (kratkoročni kredit bez pokrivenja, povremeno povlačenje novčanih sredstava, postoji limit ugovorenog kredita)
- **Lombardni kredit** (kratkoročni kredit na osnovu zaloga dragocjenosti, zaliha ili hartija od vrijednosti, kredit se odobrava ispod tržišne vrijednosti zaloge, zaloga se ne može prodati, relombard kod druge banke)
- **Akceptni kredit** (banka akceptira mjenicu komitenta banke, eskontovanje mjenice, indosiranje)
- **Rambursni kredit** (kratkoročni akceptni kredit za plaćanje uvezene robe, Ugovor o kupoprodaji; uslovi plaćanja mjenica akceptirana od strane rembursne banke, dokumenta o otpremi robe -konosman, Ramburs: direktni i indirektni,)
- **Avalni (garancijski) kredit** (kratkoročni kredit koji banka daje svomklijentu avaliranjem njegovih mjenica, Odlaganje obaveza do dospijeca mjenica na naplatu, banka postaje glavni dužnik)
- **Vinkulacioni kredit** (kratkoročni kredit, davanje avansa kupcu za robu na putu; tovami list; fiducija nad robom)
- **Hipotekarni kredit** (dugoročni kredit, nepokretna imovina 1:3; Nema raspolaganja imovinom pod teretom sut)
- **Investicioni kredit** (dugoročni kredit, investicioni projekat; anuitetna otplata)

CIJENA KREDITA

- **Nominalna kamatna stopa** (ugovorena)
 - fiksna
 - varijabilna (npr. LIBOR u GB - banke međusobno ili Prime Rate u USA - najboljim dužnicima)
- **Stvarna kamatna stopa**
- **Realno pozitivna kamatna stopa** (kada je nominalna kamatna stopa veća od stope inflacije)
- **Realno negativna kamatna stopa** (kada je nominalna kamatna stopa niža od stope inflacije)
- **Relativna kamatna stopa** (proporcionalni dio godišnje kamatne stope za manje periode: kvartale, mjesece, dane)
- **Konformna kamatna stopa** (diskontovana godišnja kamatna stopa za obracunski period u toku godine)

Specificni oblici finansiranja

- **Finansiranje iz spontanih (autonomnih) izvora finansiranja** (raspoloživi u kratko, strogo utvrđenom roku i besplatni su). Formiraju se po osnovu:
 - obaveza iz poslovnih odnosa sa dobavljačima
 - obaveza prema radnicima
 - fiskalnih obaveza
- **Finansiranje iz faktoringa**
- **Finansiranje iz forfetinga**
- **Finansiranje iz lizinga**
- **Franšizing aranžmani**

Factoring

- **Factoring firma može biti:**
 - banka
 - osiguravajuće društvo
 - i druge finansijske organizacije
- **Poslovi faktoringa:**
 - cesija potraživanja / diskont
 - naplata potraživanja (u svoje ime, za račun klijenta)
 - ispitivanje kreditnog boniteta klijentovih kupaca
 - marketing istraživanja za račun klijenta
 - ~~VRŠENJE POSLOVA IZ OBLASTI~~
- **Vrste faktoringa:**
 - otvoreni i zatvoreni
 - pravi i kvazi

Forferiting

- javlja se kod velikih pojedinačnih poslova o isporuci opreme, izgradnje objekata po sistemu "ključ u ruke" ili izvođenja investicionih radova sa odloženim rokom plaćanja
- Elementi:
 - **SUKLJUC** (prodavac) cedira na banku potraživanja od investitora (kupca)
 - banka isplaćuje nominalnu vrijednost potraživanja prodavcu (proizvodacu) umanjeno za eskontnu stopu, proviziju i troškove
 - banka naplaćuje cedirana potraživanja o rokovima (situacijama)

	faktoring	forfering
ko ga radi	faktoring firma	banka
ko posuđuje stik naplate potraživanja	faktor (može, a ne mora)	banka
ceđija	globalna ceđija	za pojedinačne poslove
rok	kratkoročna potraživanja (6 mjeseci)	dugoročna potraživanja
kamatna stopa	niznja kamatna stopa na tržištu novca	veća kamatna stopa na tržištu kapitala
rizik	manji rizici	veći rizici

Lizing

Lizing aranžman obuhvata:

- davanje opreme u zakup
- obuka kadrova
- know-how iz oblasti tehnike, tehnologije i tehnicke dokumentacije
- servis, održavanje i zamjena dotrajalih dijelova opreme

Lizing posao se može zaključiti:

- **CHNVOIP HXSIRIJ YRyD** ca i korisnika opreme
- **P HXSIRIJYD HXVOIP HDI IQ SRVCHNVOIPQRSUH** me (finansijski lizing)

Ugovorom o lizingu utvrđuje se:

- rok zakupa
- opcije (opcija za produženje roka lizinga ili opcija prava na otkup opreme)
- cijena zakupa koja obuhvata amortizaciju opreme, kamatu na sredstva data u zakup, troškove servisiranja, održavanja i zamjene dotrajalih dijelova opreme, troškove osiguranja...